Չ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1669   14 2inci Tişrin 1936   ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ   ՇԱԲԱԹ 14 ՆՈՅ. 1936

AREVELK
Siyasi, iktisadi ve edebi
yevmi gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak
No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա 700 ղr. 1400 ղr.
Արտասահման 110 Ֆր. 200 Ֆր.
Ամերիկա 9 տոլար 15 տլր.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ
ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852
ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ
Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Ղալաթիա, Թիւնէլի բով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՄԱՏՐԻՏԻ ԴՈՒՌՆԵՐՈՒՆ ԱՌՋԵՒ

ԱՐԻՒՆ ԿԸ ՀՈՍԻ

Դիրքերը անփոփոխ կը մնան

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆՔ ՅԱՋՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵՆ ՄԱՏՐԻՏԸ

ԼՈՆՏՈՆ 13.— Մատրիտի պատերազմը սաստիօրէն կը շարունակէ, բայց ապարդիւն կերպով։ Երկու հակառակորդներուն օդանաւերը, թանկերը, հրետանիները և թնդանօթները շարունակաբար կը գոռան, ցնցելով Մատրիտի բոլոր շէնքերը։ Պատերազմը մասնաւորաբար սաստիկ է երկու կէտերու մէջ.— Մանզանարէսի ափերը և Քազա տէլ Քամփօ անտառը։ Յարձակումները և հակայարձակումները իրարու կը յաջորդեն առանց արդիւնքի։ Այս կռիւները անթիւ կորուստներ կը պատճառեն երկու կողմերուն։ Ճակատին գիծը անփոփոխ կը մնայ։ Ազգայնականները կ'ըսեն որ հասած են մինչեւ հիւսիսի կայարանը և գրաւած Մանզանարէսի ամբողջ եզերքները։ Բազմաթիւ Մարոքցիներ և լեգէոնականներ ջարդուած են Քազա տէլ Քամփօ անտառին մէջ ուր պաշարուած էին կառավարականներէ։ Ազգայնականները իրենց կարգին կ'ըսեն որ երէկ բազմաթիւ գերիներ բռնած են։

ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՅԱՌԱՋԱՆԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ 13.— Թնդանօթներու և հրետանիի կրակը չի դադրիր Մատրիտի արուարձաններուն մէջ։ Ազգայնականները հասած են Մանզանարէսի կամուրջին առջեւ, որ կը գտնուի Մատրիտի հռչակաւոր Թագաւորական պալատին առջեւ, ուր կը գտնուին պարտէզները, միւզիք հօլերը և գրասենեակները։ Բայց չեն կրցած անցնիլ կամուրջը։ Հիւսիսի երկաթուղին գիծը կ'անցնի այս վայրին մէջ։ Միւս կողմէ ազգայնականները առաջացած են Քազա տէլ Քամփոյի մէջ բայց կը թուի թէ հոն մղուած են կատաղի կռիւէ մը յետոյ։

Մատրիտի զեկոյցը կը հերքէ Մատրիտի հիւսիսային կայարանին գրաւումը կամ անոր քանդումը ազգայնականներու կողմէ, կ'աւելցնէ որ անձրեւը կ'ընդհատէ թնդանօթաձգութիւնները, բայց կառավարականները քիչ հողամաս առած են, նոյնիսկ քիլոմեթր մը առաջացած են դէպի Վիլլավէրտէ։

Միւս կողմէ Թօլէտոյէ կը հաղորդուի որ ազգայնականները հասած են Համալսարանի թաղամասը, որ Մատրիտի կեդրոնին ամէնէն մօտակայ թաղամասն է։ Բայց չեն կրցած մտնել քաղաքին սիրտը։

ԿԷԹԱՖԷ ՎԵՐԱԳՐԱՒՈՒԱԾ

ՄԱՏՐԻՏ 13.— Ոչ պաշտօնական աղբիւրէ կը հաղորդուի որ կառավարականները երէկ գրաւած են Կէթաֆէն և շրջակայ բազմաթիւ գիւղերը։ Կառավարական օդանաւերը վար ձգած են ըմբոստ երեք ռմբաձիգ օդանաւեր։

ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐ ՄԱՏՐԻՏ ԴԱՐՁԱԾ

ՄԱՏՐԻՏ 13.— Արտաքին նախարար Տէլվայօ և դատական նախարար Կարչիա երէկ Վալանսիայէն հոս հասան։ Խորհրդակցութիւն մը ունեցան Մատրիտի պաշտպանութեան յանձնաժողովին հետ կացութեան մասին տեղեկագիր մը տալու համար Քապալլէրոյի։

ՔԱՐԱՊԱՆԽԷԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԹԱԼԱՎԷՐԱ 13.— Քարապանխէլ Պաժոյի մէջ խիստ կատաղի եղաւ կռիւը։ Երբ ազգայնականները գրաւեցին գիւղը, հիւանդանոցին մէջ գտան 300 հանրապետականներու դիակներ։

ԹՕԼԷՏՕ ԱԼ ԿԸ ՎԵՐԱԳՐԱՒՈՒԻ

ՊԱՐՍԷԼՕՆ 13.— Կառավարական ուժերը Թօլէտոյի վրայ յարձակողական անցած են։ Կը սպասուի որ անոնց ձեռքը իյնայ քաղաքը, ազգայնական ուժերը ամբողջովին Մատրիտի շուրջ համախմբուած ըլլալով։ Միւս կողմէ սխալ է որ փողոցային կռիւներ տեղի կ'ունենան Մատրիտի մէջ։

ՍՈՎԵՏՆԵՐՈՒՆ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԱԼԱՆՍԻԱ, 13.— Սովետական «Քոմսոմոլ» փոխադրանաւը Վալանսիա ցամաք հանեց տղայոց 22 հազար զգեստներ, 2488 թոն ցորեն, 1000 թոն ալիւր, 43 թօն մորթի և 50 թոն նպարեղէն։

ՖՐԱՆՔՕՅԻ ՀԻՒՊԱՏՈՍՆԵՐԸ

ՖՐԱՆՔՖՈՐԹ ՍԻՒՐ ՄԱՅՆ, 13.— Սպանիոյ ազգայնական դրօշը հանդիսաւորապէս չորեքշաբթի օր պարզուեցաւ Ֆրանքֆորթի սպանիական հիւպատոսարանը և հիւպատոսը վերստանձնեց իր պաշտօնը զոր թողած էր։ Նմանօրինակ հանդիսութիւն մը տեղի ունեցաւ Մայնսի մէջ փոխ—հիւպատոսին նախագահութեան ներքեւ։

Պէք մեկնեցաւ Լոնտոնէն

ԼՈՆՏՈՆ 13.— Լեհ արտաքին նախարար գնդապետ Պէք և տիկինը ամսոյս 14ին մեկնեցան Վարշաւիա։ Էտէն, լեհ դեսպանը և ուրիշ անձնաւորութիւններ ողջերթ մաղթեցին կայարանը։

ԼՈՆՏՈՆ 13.— Պաշտօնապէս կը ծանուցուի որ անգլ. կառավարութիւնը գոհ է Պէքի և դահլիճին բազմաթիւ անդամներուն միջեւ տեղի ունեցած բանակցութիւններէն։ Կը հաւաստուի որ Պէք նմանապէս գոհ է։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ

Սպասուած արդիւնքը չի տուաւ

ԻՏԱԼԻԱ

Ֆիումէն Հունգարիո՞յ կը դարձնէ

Վիէննայի Խորհրդաժողովը լրացուցած է աշխատութիւնները։ Այս առթիւ հրատարակուած զեկոյցը կ'ըսէ որ, Խորհրդաժողովը (Իտալիա) ճանչցած է Աւստրիոյ և Հունգարիոյ վերազինուելու իրաւունքը։ Այս վերջիններն ալ փոխադարձաբար ճանչցած են Հապէշիստանի իտալ. կայսրութիւնը և փափաքած են մասնակցիլ Հապէշիստանի տնտես. շահագործման։

Խօսելով Խորհրդաժողովին արդիւնքներուն մասին «Ճիօրնալէ տ'Իթալիա» կ'ըսէ որ իտալ.աւստր.հունգար համաձայնութիւնը խմբակցութիւն մը չէ ուղղուած ուրիշ խմբակցութեանց դէմ։ Իտալիոյ համար, կ'ըսէ այս թերթը, Աւստրիա և Հունգարիա և Փոքր Համաձայնութեան իւրաքանչիւր պետութիւն կը պահեն իրենց անհատականութիւնները։ Այս կերպով կը հերքուի «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի այն [illegible] թէ նախապատերազմեան երեքներու զինակցութիւնը վերակենդանացած է։ Միւս կողմէ «Մորնինկ Փօսթ» թերթը կը գրէ որ Իտալիա Հունգարիոյ պիտի դարձնէ Ֆիումէ նաւահանգիստը, որ պատերազմէն առաջ Հունգարիոյ ծովային խարիսխն էր Ադրիականի վրայ։

"ԼԵՌՆ ԾՆԱՒ ՄՈՒԿՆ ՋՆՋԻՆ"

ՓԱՐԻԶ 13 «Մաթէն»ի Վիէննայի թղթակիցը կը գրէ.— կարելի է ապահովցնել որ, Դանուբեան Խորհրդաժողովը ոչ մէկ գաղտնի որոշում առած է կոչուած՝ բարեփոխելու եւրոպական կացութիւնը։ Աշխատութիւնները սահմանափակ եղան և անոնց կարեւորութիւնը գեղչուեցաւ անգլիա-իտալական վերջին մերձեցման փորձէն։

«Էօվր»ի մէջ Տիկ. Թապուի կը գրէ.— «Եւ լեռն ծնաւ մուկն ջնջին» ահա թէ ինչ տպաւորութիւն կրած են Փարիզի դիւանագիտական շրջանակները ի տես այնքան տժգոյն և աւանդական զեկոյցին Միլանոյի վերջին ճառէն յետոյ, ինչ որ կը յայտնէ Իտալիոյ անյարմարութիւնը Գերմանիոյ հանդէպ։ Չիանօ Հիթլէրի հանդէպ ոչ մէկ կէտի մէջ կրցաւ արժեցնել Տուչէի քաղաքականութիւնը։

ՉԻԱՆՕ ՊՈՒՏԱՓԷՇԹԻ ՄԷՋ

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ 13 — Չիանօ և տիկինը Պուտափէշթ հասան Վիէննայէ։ Վարչապետ Տարանի զանոնք ողջունեց կայարանը։ Պուտափէշթի փողոցները դրօշազարդուած են։ Պաշտօն. տեսակցութիւնները պիտի սկսին կէսօրէ յետոյ։ Չիանօ խորհրդարան պիտի երթայ ժամը 17ին և հացկերոյթ մը պիտի սարքուի ի պատիւ իրեն վարչապետին կողմ.։ Կիրակի օր Չիանօ հիւրը պիտի ըլլայ խնամակալ Հօրթիի։ Իտալ. արտաքին նախարարը երկուշաբթի Հռոմ պիտի դառնայ։

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹԻ ՄԷՋ ԴԺԳՈՀՈՒԹԻՒՆ

ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ, 13.— Քաղաքական շրջանակները դժգոհ են, որովհետեւ Վիէննայի Խորհրդաժողովը ոչ մէկ ակնարկութիւն կ'ընէ հողային վերաքննութեան։ Իրենց գոհունակութիւնը կը յայտնեն որ, Աւստրիա և Իտալիա հրապարակաւ ուժ տուած են վերազինման մասին Հունգարիոյ պահանջներուն բայց աւելի շօշափելի արդիւնքներու կը սպասէին։

Այստեղ կը սպասէին իտալ. կայսրութեան ճանաչման։ Գերմանիոյ մասին զեկոյցին վերապահ լեզուն կը նկատուի արդիւնք Իտալիոյ անձկութեան՝ Աւստրիոյ անկախութեան մասին։ Պաշտօնական շրջանակները կը բաւականան միայն գոհացուցիչ նկատելով Խորհրդաժողովին արդիւնքները։

ՇՈՒՇՆԻԿԻ ՃԱՌԸ

ՎԻԷՆՆԱ, 12.— Շուշնիկ Շէօնպրէօնի մէջ տրուած բաժակաճառին մէջ ըսաւ.—

Երբեք նպատակ չունեցանք պլօք մը կազմել, այլ ջանացինք բիւրեղացման կորիզ մը կազմել։

Յետոյ Չիանոյէ խնդրեց Իտալիոյ Թագաւորին և Հապէշիստանի կայսեր փոխանցել իր տարեդարձին առթիւ այս Խորհրդաժողովին յարգալիր մաղթանքները։

Տը Քանիա հաղորդեց որ Մ. Հօրթի իր մօտակայ Հռոմ այցելութեան անձամբ պիտի հաղորդէ Թագաւորին Հունգարիոյ կողմէ Հապէշիստանի հռոմէական կայսրութեան ճանաչումը։

ԴԵՌ Ի՛ՆՉ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ ՏՐՈՒԱԾ ԵՆ

ՎԻԷՆՆԱ, 13.— Զեկոյցին մէջ չի պարզուած կէտերն են, հաւանաբար անոնք որ կը պատկանին ընդհ. քաղաքականութեան։

Մասնաւորաբար լաւատեղեակ շրջանակներու համաձայն, Ազգաժողովի բարեփոխումը, որ Մ. Շմիթի տեսակէտին համաձայն հետեւեալն է.—

Ազգաժողովի տիեզերականացումը, մինչեւ ջնջումը այն խնդիրներուն, որ ուղղակի դիւանագիտութիւնը կը շահագրգռեն, Ազգաժողովի ուխտին և խաղաղութեան դաշնագրերուն բարեփոխումը։

Ընդհանրապէս լաւատեղեակ շրջանակներու համաձայն, ընդունուած բանաձեւը, նմանապէս կը զբաղի համայնավարական քարոզութեամբ, բայց կը բաւականանայ պայքար յանձնարարելով համայնավարութեան դէմ, առանց ուժ տալու գերման պահանջին որ է հակապոլշեւիկեան խաչակրութիւն մը։

Անորոշ թուականով սպանիական ազգայնական վարչաձեւին ճանաչումը նմանապէս կը գտնուի որոշումներու կարգին։ Վերջապէս, խնդրոյ առարկայ չի դառնար Հապսպուրկներու վերահաստատումը։

ՊԱԼՏՈՒԻՆԻ ՄԵԾ ՃԱՌԸ

ԱՆԳԼԻԱ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ

խաղաղութիւն ուզելով հանդերձ

Չըրչիլ մտահոգ գերման օդային ուժէն

ԼՈՆՏՈՆ, 13 — Խորհրդարանը 131ի դէմ 337 ձայնով մերժելէ յետոյ առաջարկուած փոփոխութիւնը գահաճառին պատասխանին մէջ, Պալտուին արտասանեց մեծ ճառ մը, Անգլիոյ սպառազինութեանց մասին։

Վարչապետը պարզեց պաշտպանութեան ծրագրին զանազան փուլերը և այն պատճառները որ կը հարկադրեն օդանաւային ուժին յաւելումը։

Այս աշխատութիւնները, ըսաւ, կը շարունակեն հակառակ կարգ մը ծանրակշիռ ստնձգութեանց, որպիսին է Միջերկրականի դժնդակ կացութիւնը, Հռենոսի վերագրաւումը, Պաղեստինի դժուարութիւնները և սպանիական խառնակութիւնները, որ կը յապաղեցնեն պաշտպանութեան ծրագրին գործադրութիւնը։

Ամէնակարեւոր հարցերն են.—

Ուտեստեղէնի և նախանիւթերու հայթայթումը եզերքներու և նաւահանգիստներուն պաշտպանութիւնը և այն միջոցները որ ձեռք պիտի առնուին առեւտրական նաւատորմին համար։

Պատրաստ ենք, ըսաւ Պալտուին, արագօրէն շարունակելու պաշտպանութեան ծրագրին գործադրութիւնը, բայց չենք ուզեր ճարտարարուեստի գրգռում առաջ բերել։

Նոյնպէս և այնպէս, եթէ պաշտօնակիցներս և ես համոզում գոյացնենք որ անհրաժեշտ են նոր միջոցներ ձեռք առնել, չպիտի վարանինք անհրաժեշտ բոլոր իրաւասութիւնները պահանջելու։

Պալտուին յետոյ ըսաւ որ նոր օդանաւերու հայթայթման յապաղումին պատճառն է անոնց կատարելագործումը ամէն տեսակէտով։

Պալտուին եզրակացուց ըսելով.— Մեր բոլոր ջանքերը կը ձգտին համաձայնութիւն և խաղաղութիւն հաստատելու բոլոր պետութեանց հետ։ Վայրկեան մը իսկ չպիտի դադրինք պայքարելէ Եւրոպայի խաղաղութեան համար, բայց իւրաքանչիւր պետութիւն պէտք է գիտնայ որ պատրաստուած ենք պատերազմի մը։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ՈՅԺԸ

Մ. Չըրչիլ ըսաւ այն ատեն որ Գերմանիոյ օդային ուժերը կը բաղկանան առնուազն 1500 առաջնակարգ օդանաւերէ, այսինքն Անգլիոյ օդային ուժը միայն մէկ երրորդ համեմատութեամբ գերակշիռ է Գերմանականէն։

Պալտուին պատասխանեց.— Մեր ունեցած լաւագոյն տեղեկութեանց համաձայն, խիստ չափազանցուած է Չըրչիլի գերման օդային ուժերու մասին ըրած յայտնութիւնը։

ՖՐԱՆՍԱ ԿԸ ԼՔԷ ՉՈԶՈՔՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 13.— Էտէն պատասխանելով աշխատաւորականի մը հարցման, ըսաւ որ սխալ է թէ Պլում առաջարկած է ջնջել չէզոքութեան համաձայնութիւնը։

Գերմանիա բողոքեց Ռուսիոյ

ԼՈՆՏՈՆ 13.— Մոսկուայի գերման դեսպանը բողոքեց երէկ Սովետ Ռուսիոյ մէջ գերմաններու ձերբակալումը և պահանջեց անոնց ազատարձակումը։

ԻՐԼԱՆՏԱ ԱԼ ԲՈՂՈՔԵՑ

ՍՕՖԻԱ, 13.— Պուլկար թերթերուն ստացած տեղեկութեանց համաձայն, կարգ մը Իրլանտացիներ ալ ձերբակալուած են Ռուսիոյ մէջ այն ամբաստանութեամբ թէ կապ ունէին երեւան հանուած ֆաշական ցանցին հետ։

Իրլանտական կառավարութիւնը բողոքած է այս ձերբակալութեան։

Տօքթ. Շախթ այսօր կը ժամանէ

Գերման ազգ. դրամատան տնօրէն և տնտես. փոխ նախարար Տօքթ. Շախթ այս գիշեր Պերլինէ օդանաւով պիտի ժամանէ Եէշիլքէօյի օդանաւակայանը։ Գերման նախարարին կ'ընկերանան, տիկինը և երկու բարձր. պաշտօնատարներ։ Գերման նախարարը կիրակի երեկոյ օդանաւով Անգարա պիտի մեկնի։

⁂ Տօքթ. Հյալմար Շախթ 1877ին ծնած է։ Ընթացաւարտ եղած Համպուրկի համալսարանի տնտես. ճիւղէն և քիչ յետոյ Տրէզտնէր պանքի փոխ տնօրէն եղած է։ Յետոյ Ռայխսպանքի տնօրէն և Հիթլէրի օրով տնտես. փոխ նախարար եղած է։

Օդանաւային ահաւոր արկած մը

20 մեռեալ, 40 վիրաւոր

ՀՌՈՄ 13.— Օդանաւ մը ինկաւ երկու տուներուն վրայ։ Անմիջապէս օգնութեան փութացին տան բնակիչներուն, բայց օդանաւը կրակ առաւ և բոցերը մերձակայ տուները տարածուելով ածխացուցին 16 բնակիչներ։ Ընդամէնը 20 հոգի մեռան և 40 հոգի վիրաւորուեցան։

Ֆրանքօլիբանանեան

Համաձայնութիւնը ստորագրուեցաւ

ՊԷՅՐՈՒԹ, 13.— Ֆրանքօ-լիբանանեան համաձայնութիւնը պիտի ստորագրուի ժամը 9ին ի ներկայութեան տեղական ֆրանս. իշխանութեանց։

Հանրային հաստատութիւնները դրօշազարդուած են։

ՄԱՐԴԸ ՈՐ ՇԱՀԵՑԱՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԱԹԼԱՆԹԻՔ ՄԸՆԹԼԻ, հրատարակելու առթիւ այս յօդուածը, կը հաւաստէ թէ հեղինակը Ռոպէրթ Պըքնէր, ներկայացուցեր է փաստեր՝ հաստատելու իր յայտնութիւնները։

Ուշ ատեն, ձմրան իրիկուն մը, 1927ին, կը ճամբորդէի Պրիւքսէլի ճեպընթացով, որ կը սուրար մթնասեր Ռուհրի Զորահովիտն ի վար՝ կարծես անարկած պողպատ հնոցներու կարմիր բոցերէն, որոնք կը սփռէին գեհենային հրաշէկութիւն մը լեռնային լանջերուն վրայ։

«Դժոխքի կը նմանի, այնպէս չէ՞» ըսի լռակեաց անգլիացիի մը, որ նստեր էր դիմացս։

«Դժո՞խք»։ Անգլիացին խնդաց հեգնախառն։ «Այո՛, հոս կ'արտադրեն յաւէտ առաջնակարգ դժոխք մը։ Պողպա՛տ վասն թնդանօթներու և ռումբերու»։

Ապա, որպէս թէ ինքնիրեն խօսելով, յարեց․

«Ո՛հ, յիմարները։ Հերիք չէ՞ր անցեալ պատերազմը»։

«Ինչ որ պատահի», պատասխանեցի, «Ամերիկա այս անգամ դիւրաւ պիտի չմասնակցի։ Պատերազմ շահիլը շատ սուղ արժեց»։

«Ո՛հ» հարցուց անգլիացին, «ըսել կ'ուզէք թէ Ամերիկա շահեցաւ պատերազմը, այնպէս չէ՞»։

Անմեղուկ կերպով խօսեցայ․

«Բայց եթէ մենք չշահեցանք պատերազմը, ո՞վ շահեցաւ։ Կ'երեւակայեմ թէ ձեր ենթադրութիւնը աւելի լաւ պիտի ըլլայ քան իմս»։

Կարճ լռութենէ մը վերջ, անգլիացին հարցուց անսովոր եղանակով մը․

«Կ'ուզէ՞ք, իրաւ, գիտնալ։ Ես ենթադրութիւն չեմ ըներ երբեք։ Ես շահեցայ պատերազմը»։

Ասոր յաջորդող շփոթեցուցիչ դադար մը։ Խորհեցայ թէ անմիտ խենթ մըն էր։

«Դուք կը կարծէք թէ կը զառանցե՞մ» յարեց անգլիացին։

«Ընդհակառակը», պատասխանեցի, «և շատ գոհ պիտի ըլլամ եթէ պատմէք թէ ինչպէս շահեցաք պատերազմը»։

Երկար ատեն նայեցաւ ինծի, թափանցելով [illegible]։ Ապա հարցուց․

«Ինչո՞ւ չէ։ Թերեւս հիմա յարմարագոյն ժամանակն է։ Անունս է Ռոպըր Պրատմէն»։

Ծանօթացանք իրարու, ու անիկա շարունակեց․

«Անտարակոյս, դուք տեղեակ չէք Պրատմէն լրտեսութեան խնդրոյն, որ մեծ աղմուկ յարոյց 1913ին»։

Տեղեակ էի, որովհետեւ կարդացեր էի այդ համբաւաւոր լրտեսութեան պատմութիւնը, Սփինկարտի գիրքին մէջ։ Անմիջապէս հարցուցի․

«Ձե՞ք ակնարկեր այն միջադէպին, որ գրեթէ պատերազմ պիտի ծագեցնէր Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ։ Ուրեմն Պրատմէնը դո՞ւք էք»։

«Այո՛», պատասխանեց։ «Նաւային ծանօթութեանց գրասենեակը ղրկեր էր զիս Պերլին որպէս զի Հէլիկոլէնտի ամրութեանց յատակագիծերը ձեռք բերէի։ Ձեռք բերի, բայց ձերբակալուեցայ։ Անգլիա բնականաբար ուրացաւ զիս անմիջապէս։ Ապա, շնորհիւ մեծ հրաշքի մը, Գերմանները ազատ արձակեցին զիս։ Չվերադարձայ Անգլիա, սակայն կը ստանայի ծախքերս կանոնաւորաբար։ Վերջապէս, 1914ին երբ պատերազմը բռնկեցաւ, հրահանգ ստացայ վերադառնալու Լոնտոն և հրամանատար կարգուեցայ Ֆայրթրէյքի, թորփիլարձակ նաւու մը, որ Հիւսիսային ծովին վրայ իբր պահակ կը յածէր»։

Անգլիացին առաւ լրագիրս ու անոր վրայ ուրուագծեց Պելճիքայի ծովեզերքը՝ նշանակելով Օսթանտը, Նիւփորթը և ծամածուռ Իզեր գետը։

«Ինչպէս կը յիշէք», մատնով ցոյց տալով, «Գերմաններ յարձակեցան Ֆրանսայի վրայ երեք ուղղութիւններով, հարաւային կողմը՝ Վօժի մէջէն, կեդրոնը՝ Մօնի քովէն, և երրորդ բանակ մը, ընդ հրամանատարութեամբ Ֆոն Քլուքի, ընթացաւ՝ ջախջախիչ կերպով Պելճիքայէն։ Անոնց ծրագիրն էր կողմնակի արագ շարժումներով պաշարել Փարիզը։ Պէտք է ընդունիլ թէ գրեթէ յաջողեցան։

«Գրաւելէ յետոյ Անթվէրփը, Գերմանները յառաջացան նուաճելու ծովեզերեայ քաղաքները,— Տընքէրք, Քալէ ու Պօլօնեը։ Անոնք պիտի կտրէին Անգլիոյ հաղորդակցութեան ամենալաւ գիծը,— շրջապատէին դաշնակից բանակները ու անմիջապէս շահէին պատերազմը։

«Միեւնոյն ատեն, Գերմանները քշեր էին Պելճիքայի փոքր բանակը գրեթէ նեղուցին մէջ։ Հոկտեմբեր 28ի գիշերը, երկու բանակները իրարմէ կէս մղոն հեռու էին։ Պելճիքայի զինուորները բոլորովին ուժասպառ եղեր էին ու կը քնանային, ոտքի վրայ, խրամներուն մէջ։ Ալպէրթ թագաւոր գիտէր թէ Գերմաններ պիտի յարձակէին արշալոյսին։ Գիտէր, նաեւ, անհատ որ ստուգութեամբ մը թէ իր յոգնաբեկ ջոկատները պիտի չկրնային ընդդիմանալ յարձակումին, ու թէ Գերմանները եթէ նուաճէին զանոնք, պատերազմը պիտի վերջանար, որովհետեւ ոչինչ պիտի կարենար կասեցնել Փարիզի անկումը։ Կէս գիշերէ վերջ, թագաւորը հրաւիրեց իր սպայակոյտը խորհրդակցութեան։ Երբ զօրականները հաւաքուեցան, անոնց ոչ մէկը կը հաւատար թէ փրկութեան միջոց մը կարելի էր գտնել։ Վերջապէս, Վիշալպզօրաց գնդապետը առաջարկեց վերջին յուսահատական փորձ մը։

«Անոր ծրագիրն էր ղրկել քանի մը ընտիր զինուորներ եզերքին ձախ կողմը, ու թափ ընել Գերման պահակները, ու ապա ազդանշան տալ դէպի ծովը, այն յուսով թէ Անգլիական նաւատորմին մէկ մասը, որ կը յածէր մութին մէջ, պիտի նկատէր անոր ազդանշանները և ռմբակոծէր Գերման զօրագիծերը։

«Ութ զինուորներ ընտրուեցան։ Անոնք սողացին խրամատներէն վար դէպի աւազակոյտերը, պատրաստ իրենց սուիններով կատարելու արարքը, որ կը յուսային թէ պիտի ըլլար լուռ ու կարճատեւ»։

Պրատմէն դադար առաւ, վերցնելով քառակուսի ծրար մը որ իր քովն էր, նստարանին վրայ։

«Գտա՞ն պահակները» հարցուցի։

«Այո՛։ գտան, բայց ոչ պահակներ, այլ պահակ մը» շարունակեց Պրատմէն սպառնագին, «20 տարեկան պատանի մը որ կը քնանար ուժասպառ։ Պաշտօնեաներէն մէկը զարկաւ անոր գլխուն ու միւսները շղթայեցին զայն։ Ապա Պելճիքացիները սկսան ազդանշան տալ՝ վառելով խլեակներ և իւղ ու անոնց վրայ ցանելով ատեն ատեն վառօդ, որպէս զի յաճախադէպ բոցավառութիւնը ուշադրութիւնը գրաւէր։

«Ահա հոս է» շարունակեց Անգլիացին, «որ կը սկսի դերս։ «Ֆայրթրէյք» կը քշէր Պելճիքայի ծովեզերքը՝ տանելով նաւատորմին ծովառումը քանի մը տակառ Սկովտական ցորենօղի։ Այսինքն, կը կարծէինք թէ Սկովտական ցորենօղի էր, բայց վերջը գտանք թէ տակառները կը պարունակէին 180 համազգեստներ՝ Սկովտացի լեռնականներու համար։

«Առաւօտեան ժամը 1ին նշմարեցի յաճախադէպ բոցավառութիւններ Պելճիքայի եզերքին վրայ։ Յայտնի էր թէ փորձ կ'ըլլար ազդանշան տալու դէպի ծովը։ Մակոյկով մը, երկոտասնեակ նաւազներու հետ, մօտեցայ խոհեմութեամբ ծովափին, մինչեւ որ նշմարեցի պելճիքական համազգեստներ։

«Տեսնելու էիք թէ ինչպէս զարմացան Պելճիքացիներ, երբ մօտեցանք իրենց։ Անոնք համբուրեցին մեզ, և լացին իրենց ուրախութենէն։ Այնչափ յուզուած էին, որ չէին կրնար խօսիլ։ Վերջապէս, պաշտօնեայ մը պարզեց մեզի յուսահատ կացութիւնը։

«Բացատրեցի անոր թէ «Ֆայրթրէյք»ի թնդանօթները հնարաւորութիւնը չունէին ռմբակոծելու Գերմանները։ Այս լուրը ախրեցուց Պելճիքացին։ Երեսս անդին դարձուցի որպէս զի չտեսնէի անոր անձկութիւնը։ Յանկարծ նշմարեցի Գերման պահակը, որ կը պառկէր աւազին վրայ՝ մերկ սրունքները երկարած։ Նայեցայ վայրկեան մը անոր սրունքներուն վրայ, ու այն ատեն յիշեցի Սկովտական համազգեստները «Ֆայրթրէյք»ի մէջ։ Ինչու չտալ զանոնք Պելճիքացիներու. կրնային, նաեւ, տալ անոնց հրացաններ։ Եթէ Պելճիքացիներ զգեստաւորուէին Սկովտական սրունքաբաց տարազով, պիտի կարենային ահաբեկել Ֆոն Քլուքի զինուորները՝ մտածել տալով անոնց թէ Անգլիա հոն փութացուցեր էր նոր ու ընտիր զօրամաս մը։ Բացատրեցի ծրագիրս Պելճիքացի պաշտօնէին, որ նախ անսաց անտարբերութեամբ ու ապա բռնելով բազուկս աղաղակեց․ «Այո, այո։ Դեռ փորձ մըն է»։

«Անմիջապէս վերադարձանք նաւ, ու բերինք համազգեստները և հրացանները։ Միեւնոյն ատեն, 180 Պելճիքացի զինուորներ կը սպասէին մեզի։ Հագուեցան անմիջապէս Սկովտական համազգեստով, ու գրաւեցին իրենց դիրքերը։ Մեր գործը լրացեր էր։ Վերադարձանք նաւ։ Քիչ վերջ լսուեցաւ որոտումը Գերման թնդանօթներու։ Ֆլանտրրի ճակատամարտը սկսեր էր—»։

Անգլիացին գլուխը շարժեց․ «Այդպէս գրեր են պատմութեան մէջ, բայց իրականապէս Սկովտական համազգեստները կասեցուցին Գերմանները,— այո՛, Սկովտական համազգեստներ և քանի մը հրացաններ Պելճիքացի հրետաձիգներ հնձեցին կեանքը Գերմաններու, որոնք կը յառաջանային ճախիններուն վրայէն։ Ապա, երբ Պելճիքացիներ բացին Իզեր գետի թումբերը, ճակատամարտը վերջացեր էր։ Այնուհետեւ Գերմաններ չկրցին ոտք մը իսկ մօտենալ Ֆլանտրրի»։

Զարմանքով բացագանչեցի․

«Բայց ուրիշի պատմած չէ՞ս այս պատահարը։ Ո՞չ ոք գիտցեր է»։

Անգլիացին պատասխանեց․

«Այո, «կար» մէկը որ գիտէր։ Երեք տարի առաջ կ'անցնէի Պելճիքայի միեւնոյն ծովեզերքին քովէն։ Զօրաւոր փափաք մը զգացի այցելելու հոն ուր հանդիպեր էի յուսազուրկ Պելճիքացիներու։ Հոկտեմբեր 29ին նաւը խարիսխ ձգեց Անթվէրփի առջեւ, ու այդ իրիկուն գացի Նիւփորթ։ Գինի պանդոկին մէջ կար հիւր մը միայն, հանդարտաբարոյ Գերման երիտասարդ մը, որուն անունն էր Կոննար Պեխթել։ Միասին ճաշեցինք։ Երեկոյեան, ուշ ատեն, քալեցի դէպի ծովը ու հասայ եզերքի այն մասը զոր կը փնտռէի։ Երբ դանդաղօրէն կը քալէի, նշմարեցի մարդ մը որ նստեր էր կոճղի մը վրայ։ Ցնցում մը պատճառեց ինծի մինչեւ որ, լուսնալոյսին մէջ, ճանչցայ Պեխթելը։ Խնդալով մօտեցայ անոր։ Նստանք հոն ու ծխեցինք միասին։ Ապա, հարցուց ինծի թէ ինչու կ'այցելէի Նիւփորթ, Հոկտեմբերի մէջ։ Պատմեցի անոր ինչպէս որ պատմած եմ ձեզի։ Երբ լրացուցի, շփոթած զգացի, որպէս թէ շատ խօսած ըլլայի։ Հետեւաբար ըսի կատակելով, «կը տեսնէ՞ք, Հէրր Պեխթել, թէ ես եմ բուն մարդը որ շահեցաւ պատերազմը»։

«Գերմանը դրաւ մեղմիւ իր ձեռքը բազուկիս վրայ և հարցուց հանդարտութեամբ․ «Գիտէ՞ք, բարեկամ, թէ ո՞վ եմ։ Ես եմ մարդը որ կորսնցուց պատերազմը։ Ես եմ պահակը զոր քնացած գտան»։

«Ճշմարիտ էր։ Տասը տարիներ իր «մեղքը» ինչպէս կը կոչէր Պեխթել քունը, տանջեր էր խիղճը՝ զինք խենթեցնելու աստիճան։ Կը յուսար, գիւղացիի պարզամտութեամբ, թէ վերադառնալով իր իր շնորհազրկումի վայրը, պիտի կարենար յաղթել զգացումին։ Պատերազմէն յետոյ տեսեր էր իր յեղափոխութեան արհաւիրքները, իր ժողովուրդին սովամահութիւնը,—տեսեր էր այս դէպքերը իբրեւ արդիւնք իր հրեշային ոճիրին հանդէպ Գերմանիոյ։ Որովհետեւ Պեխթել գիտէր թէ արթուն եթէ մնար, Հոկտ. 28ի գիշերը, գերման բանակը անտարակոյս Փարիզ պիտի մտնէր Քրիսմըսին»։

«Տեսա՞ծ էք Պեխթելը այդ թուականէն ի վեր», հարցուցի։

«Ո՛չ» պատասխանեց Պրատմէն, «տեսած չեմ, սակայն տարին անգամ մը կը թղթակցինք։ Շաբաթ մը առաջ ստացայ նամակ մը, զոր Պեխթել կը գրէր իր հիւանդանոցէն, ըսելով․ կը խնդրեմ որ ծառայութիւն մը մատուցանէք ինծի։ Ձեզի պիտի ղրկուի տուփ մը որ կը պարունակէ քիչ մը մոխիր։ Բարեհաճեցէք թաղել զայն ծովափին մէջ, Նիւփորթի մօտ։

«Հոն կ'երթամ հիմա», յարեց Պրատմէն, «և ասիկա է տուփը»։

Փափկութեամբ վերցուց թուղթը ծրարին վրայէն ու ցոյց տուաւ աճիւնասափոր մը, որուն վրայ կար պարզ արձանագրութիւն մը — ԿՈՒՆՆԱՐ ՊԵԽԹԷԼ։

Թարգ. Ա. ՄԱՀՏԵՍԵԱՆ

ՍՈՒՐԻԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ՀԱԼԷՊԻ ԵՒ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

Գրած էինք թէ Հոկտ. 28ին Երուսաղէմէն մեկնած է Պատրիարք Թորգոմ Արքեպս., Հալէպ և Անթիլիաս երթալու, այց մը տալու համար Բաբգէն Կաթողիկոսի շիրմին։

Հալէպի «Եփրատ» կը գրէ այս մասին․—

Ս. Պատրիարքը Նոյմ. 1ին Հալէպի Ս. Քառասնից Մայր եկեղեցիին մէջ պատարագեց ու քարոզեց։ Թորգոմ Արքեպս. ամսոյ 4ին Չորեքշաբթի առտու իր հետեւորդներով Հալէպէն մեկնեցաւ դէպի Անթիլիաս։

Օր մը առաջ Ն. Սրբազնութիւնը, ընկերակցութեամբ Արտաւազդ Ս.ի, փոխադարձ այցելութիւն տուաւ քաղաքին Մուհաֆըզ պէյին, կառավարչատան էջ, ուր թէ՛ մուտքի և թէ ելքի պահուն, արժանացաւ զինուոր. պատիւներու։ Կուսակալ Ահմէտ Նէզիհ պէյ մինչեւ պալատան արտաքին մուտքը ընկերացաւ Ս. Պատրիարքին։ Թորգոմ Ս. ապա այցելեց Բարձր Գոմիսէրութեան ներկայացուցիչ Պր. Ֆիլիփ Տավիտի որուն հետ ունեցաւ շատ սիրալիր տեսակցութիւն մը։ Թորգոմ Ս. հրաւիրեց Պ. Տավիտը Երուսաղէմ, ծանօթանալու համար Երուսաղէմի հայկական հնութիւններուն։ Պ. Տավիտ և կուսակալ պէյը երեկոյ կրկին այցելեցին Ն. Սրբազնութեան, Օթէլ Պարոնի մէջ։

Արտաւազդ Ս. Ս. Պատրիարքին ընկերակցեցաւ մինչեւ Հոմս, ուր ժամը 12 30ին այցելեցին Ասորոց Եփրեմ Ս. Պատրիարքին որ սիրալիր կերպով ողջագուրուեցաւ իր հիւրերուն հետ։ Թորգոմ Ս. ժամը 1,30ին շարունակեց իր ճամբան դէպի Անթիլիաս։

ԱՅՑ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ՄԱՅՐԱՆՈՑԻՆ

Մեկնելէն օր մը առաջ, Թորգոմ Ս. Պատրիարքը այցելած է Ազգ. Վ. Գ. Կիւլպէնկեան Մայրանոցը և ընդունուած է խնամակալութեան անդամներէն ու պաշտօնէութենէն։ Ն. Սրբազնութիւնը յոյժ գոհ ըլլալով տիրող մաքրութենէն ու տրուած խնամքներէն, տեղւոյն վրայ շնորհաւորութեան և շնորհակալութեան նամակներ գրած է Ազն. Տ. Ն. Կիւլպէնկեանի ի Լոնտոն, Տ. Յարութիւն Կիւլպէնկեանի ի Նիւ-Եորք, և Տիկին Մարի Կիւլպէնկեանի ի Փարիզ, այրին՝ ողբ. Կիւլլապի Կիւլպէնկեանի։

⁂ Հինգշաբթի օր (5 Նոյ.) Ազգ. Առաջնորդարանի այցելեց քաղաքիս Իտալ. նորընտիր հիւպատոսը և մէկ ժամու չափ մնալով, ընդարձակ տեղեկութիւններ ստացաւ Ս. Առաջնորդ Հօրմէն, Հալէպի և շրջակայից հայութեան անցեալ և ներկայ վիճակի մասին։ Մեկնումի պահուն հիւպատոսը մանրամասն ծանօթութիւններ քաղեց Ս. Քառասնից և Ս. Աստուածածին եկեղեցիներու մասին և խոստացաւ իր տիկնոջ հետ կիրակի օր մը ներկայ ըլլալ Ս. Պատարագին և դիտել Ս. Քառասնից եկեղեցւոյ նկարներն ու այլ կարեւոր հնութիւնները։

Իտալ. հիւպատոսը իր տիկնոջ հետ և ընկերակցութեամբ Արտաւազդ Ս.ի, պիտի այցելէ Անտիոքի շրջանի հայ գիւղերը։

⁂ Հալէպ բնակող Մինաս Տագլեանի կինը, վերջերս մէկ անգամէն կը ծնի երեք զաւակ, երկուքը մանչ և մէկը աղջիկ։ Նորածինները ողջ առողջ են։

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆ-ՀԵՌԱԳԻՐԸ ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅՈՑ ԱՌ՟ՋՆՈՐԴԻՆ

Ինչպէս գրած էինք, հակառակ Կաթող. պատուիրակ Գարեգին Արքեպս.ի ջանքերուն, կարելի չէր եղած վերջ տալ Ամերիկահայոց մէջ երեք տարիէ ի վեր տիրող երկուութեան և հին Երեսփ. ժողովը որոշած է պահել իրաց վիճակը, մինչեւ վէճերուն առաջ բերած ճեղքին ժամանակի ընթացքին անհետանալը։

Ժողովը իր այս որոշումը հեռագրով իմացուցած էր Էջմիածին, այս առթիւ յայտնելով իր անայլայլ յարգանքն ու համակրանքը Մայր Աթոռին և անոր գահակալին։

Ի պատասխան այս հեռագրին, Էջմիածինէն հետեւեալ հեռագիրը հասած է Ամերիկահայոց Առաջնորդարանը,—

Մամփրէ Եպս. Գալֆաեան
156 Ֆիֆթհ Էվընիւ, Նիւ Եորք

«Գոհունակութիւն, օրհնութիւն հաւատարիմ Երեսփ. Ժողովին և Կեդր. Վարչութեան»։

ԽՈՐԷՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ԶԱՒԷՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԻՒԱՆԴ

Ամբողջ ամառ Զահլէի մէջ կազդուրուելէ վերջ, երկու շաբաթ առաջ Պաղտատ մեկնած էր Նախկին Պատրիարք Զաւէն Ս. կատարեալ հանգիստ վիճակի մը մէջ։

Անցած շաբթուան վերջերը սակայն Սրբազանը անհանգստութեան նշաններ ցոյց կու տայ և կը տառապի միզարգելութենէ։

Բժիշկներ տեղւոյն վրայ անհրաժեշտ կը գտնեն գործողութիւն մը եւ փոքր ճեղքելով առաջքը կ'առնեն անմիջական թունաւորման վտանգին։ Իր պարագաները սակայն, տեսնելով որ հիմնական դարման մը կարելի պիտի չըլլայ Պաղտատի մէջ, օդանաւով կը փոխադրեն Հայֆա, ուրկէ նախկին պատրիարքը Պէյրութ կուգայ և ուղղակի կ'առաջնորդուի Ամերիկ. հիւանդանոց, ուր անմիջապէս հարկ եղած դարմանումի միջոցները ձեռք կ'առնուին։

Բժիշկներ կը հաւատան թէ՝ վտանգ չ'սպառնար Զաւէն Ս.ի կեանքին։

Կաթողիկոս. Ընդհ. փոխանորդ Սարաճեան Ս. ընկերակցութեամբ Կարոյեան Ս.ի առջի օր այցելեցին Զաւէն պատրիարքը և վիճակը գտան գոհացուցիչ, կը գրէ «Ազդակ»։

ԻՐԱՆԻ ՀԱՅԵՐԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԿԱՐՕՏԸ ԿԸ ՔԱՇԵՆ

«Ճումհուրիէթ»ի Իրանի թղթակիցը կը գրէ․—

Թուրքիայէն գացած բազմաթիւ Հայերուն հետ տեսնուեցայ։ Ամէն տեղ մեր քով կուգային երբ կը լսէին մեր թուրքերէն խօսակցութիւնը։ Ոմանք կը հարցնէին թէ Գումգափուն գիտե՞մ։ Ենիգափուի մէջ մեծ պողոտա՞յ մը բացուած է են։

Վանցի և Երզնկանցի Հայերը շատ զղջացած են։ «Ո՛ր սատանային յարմարելով այս խայթերը ըրինք» կ'ըսեն։

Ծանօթ թրքահայ մը որ շատ դրամ կը շահի, ըսաւ ինծի․ «Բնիկ Վանցի եմ և ոսկերիչի փոքր խանութ մը ունէի։ Հոս մեծ վաճառատուն մը ունիմ և միայն արհեստանոցիս մէջ 25 հոգի կ'աշխատցնեմ և շատ դրամ կը շահիմ։ Բայց եթէ հնարաւորութիւն ունենամ, կը նախընտրեմ Վան երթալ և փոքր խանութ մը բանալ։ Բոլորս այսպէս ենք և միշտ կը խօսինք Թուրքիոյ մասին երբ քով քովի գանք։ Տանը մէջ բոլորը թուրքերէն կը խօսին»։

Դարձեալ թրքահայ սափրիչ մը որուն խանութը կ'ածիլուէի, երբ իմացաւ որ թուրք եմ, բանը գործը ձգեց և սկսաւ տղու նման լալ։

Իրանի բոլոր Հայերը անհամեմատ համակրանք ունին Թուրքիոյ և Աթաթիւրքի հանդէպ։

ՔԻՆԱԱՍՏԱՆԻ նախկին վարչապետ Վանկ, որ անցեալ տարի չինացի ուսանողի մը կողմէ դաւադրութեան ենթարկուած էր, չինացի նախարարի մը հետ քաղաքս եկաւ և Անգարա մեկնեցաւ։ Մ. Վանկի այցելութիւնը կատարելապէս անձնական հանգամանք ունի։

ԱՆԹԱՔԻՈՅ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՀԱՅԵՐԸ ԵՒ ԱԼԵՒԻՆԵՐԸ ԱԼ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ ՉԵՆ ՄԱՍՆԱԿՑԻՐ

Անթաքիայէ կը հաղորդեն «Ճումհուրիէթ»ի.— Այստեղ ընտրական պայքարը բովանդակ սաստկութեամբ կը շարունակէ։ Պայքարին շարժառիթն է բոլոր Թուրքերուն և Ալեվիներուն Սուրիոյ ընտրութեանց չի մասնակցելու մասին տուած որոշումը։ Հայերուն մեծամասնութիւնն ալ կողմնակից է Թուրքերուն հետ միատեղ աշխատելու։

Կարգ մը անձեր, իրենց անձնական շահերուն հետեւանքով թէեւ կը վարանին, սակայն կ'ենթադրուի որ հաւատարիմ հայրենակիցներու տուած հաւաստիքներուն վրայ, ասոնք ալ ի վերջոյ չպիտի մասնակցին ընտրութեանց։ Օտար և տեղացի կարգ մը պաշտօնեաներու ճնշումը և ձեռնարկները միմիայն մեծ գանգուածներուն վրայ ժխտական ազդեցութիւն կը թողուն։ Արաբներուն մեծամասնութիւնը իրաւացի կը գտնէ Թուրքերուն, Ալեվիներուն և Հայերուն այս որոշումը և չեն քաշուիր բացէ ի բաց յայտնելու որ արաբ-սուրիական դատը միայն կրնայ կանգուն մնալ այսօր Թուրքերուն իրաւունքը ճանչնալով։

ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻ՞ՒՆ

Սուրիական թերթերը կը գրեն որ Անթաքիոյ և Իսքէնտէրունի մասին Անգարայի Ֆրանս. դեսպան Փօնսոյի և արտ. գործավար Ռիւշտիւ Արասի միջեւ տեղի ունեցած բանակցութեանց հետեւանքով համաձայնութիւն մը գոյացած է։ Նոյն թերթերուն համաձայն, Ֆրանս. դեսպանը այսօրերս Փարիզ պիտի տանի համաձայնութեան պատճէնը։ Փօնսոյի կողմէ Ֆրանս. կառավարութեան տրուելիք բացատրութիւններէն յետոյ, այս հիման վրայ Ֆրանսայի և Սուրիոյ միջեւ պաշտօնական բանակցութիւններ պիտի կատարուին և պիտի ստորագրուի պատրաստուելիք նոր դաշնագիրը։ «Ճումհուրիէթ» կ'աւելցնէ որ լուրը դեռ վերապահութեամբ կարելի է ընդունիլ։

ԷՄԻՐԽԱՆԵԱՆ ԿՏԱԿԻ ՃՈՒ՞Ջ

Մատրասէն պատահական թղթակից մը կը գրէ 15 Հոկտ. թուականով․

Էմիրխանեան դատը կը գտնուի իր վերջին շրջանին մէջ։ Դատը յետաձգուած էր 26 Հոկտեմբերին։ Հակառակորդ փաստաբան [illegible] պէյ որ Պոլսէն մեկնած էր դէպի Մատրաս, բռնուած ու Պօմպէյէն վերադարձուած է իշխանութեանց կողմէ, անյայտ պատճառներով։

Դատը ի բացակայութեան պիտի շարունակուի։ Բայց բնական է որ [illegible] պէյի փոխանորդ փաստաբանները ներկայ պիտի ըլլան։ [illegible] կը գտնուի Մատրաս, անձամբ պիտի պաշտպանէ իր փոխանորդներուն շահերը դատավարութեան ընթացքին։

Ն. ՇԻՇԼԻ-ՊԷՐԱ ՄՐՑՈՒՄԸ

Ն. Շիշլի—Պէրա մրցումը, [illegible] տարակոյս, վաղը առաւօտ Թաքսի Շէրէֆ Սթատը պիտի համախմբէ Ն. Շիշլիի բազմաթիւ համակիրները, որոնք թէ՛ գեղեցիկ և հետաքրքրական խաղ մը դիտելու, և թէ այս անգամ փայլուն արդիւնքով մը մեկնելու կրկնակ յոյսով պիտի գան։ Թ.Ե.Ե. [illegible] Թուրքիոյ պէս զօրաւոր խումբ մը 7—1ի նման փայլուն արդիւնքով մը պարտութեան մատնելէ ետք, պատճառ մը չկայ որ վաղը՝ Շիշլի պատուաբեր դուրս չգայ Գուրթուլուշի հաւասար կամ իսկ անկէ ալ տկար Պէրաի դէմ, եթէ անցեալ շաբթուան կազմը — մանաւանդ երիտասարդ և կրակոտ յարձակողական գիծը — այս անգամ ալ նոյնութեամբ պահուի։

Ամէն պարագայի, այն կարծիքն ունինք թէ, Ն. Շիշլի իր [illegible] խաղով այս անգամ ալ մեզի [illegible] նախընկալ մը վերապահած է։

Միւս կողմէ, Բ. կազմին ալ եթէ վաղը յաղթէ Պէրաի Բ. կազմին կը խլէ առաջին շրջանի [illegible] ախոյեանութիւնը։ Ն. Շիշլիի Պէրաի Բ. կազմերը կը մրցին ժամը 8.45ին։ Իսկ Ա. կազմերը ժամը 10.15ին։

ՄԱՐԶԱՍԷՐ

ՀԱԼԷՊԷՆ
ԵՐԿՈՒ ՀԱՅ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ

Ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանանք որ, կը գրէ «Եփրատ», Ազգ. Պլօքի [illegible] պատասխանատու մարմինը իր կարելի ջանքերը չէ խնայած՝ յաջողցնելու համար Հայ-Առաքելական Եկեղեցւոյ Հալէպի [illegible]ականներուն երկու երեսփոխան ունենալու իրաւունքը՝ Հանրապետութեան նախագահին մօտ և այլուր։

Ինչպէս յայտնի է, ըստ մարդահամարական նոր ցանկերու Հայ Առաքելականներու (Լուսաւորչական) թիւը գեղչուած էր նկատելի չափով։ Առանց սպասելու որ կառավարական թերին սրբագրուի, Ազգայնականները վստահ ըլլալով որ Հայերը երկու երեսփոխան տալու չափ առաջին կարգի ընտրողներ ունին քաղաքիս մէջ, աշխատեցան արժեցնել ատոնց մէջ ունեցած այդ իրաւունքը, ինչ որ լաւ սկզբնաւորութեան բարեյաջող նշաններէն կարելի է համարել։

ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ
ԱՐԱԲ ՄԱՄՈՒԼԻՆ ՄԷՋ

Պէյրութ հրատարակուող «Էլ Մէֆիր» գրական պատկերազարդ շաբաթաթերթը, իր 15 Հոկտ. ի թիւին մէջ հրատարակած է յօդուած մը Վահան Թէքէեանի մասին. «Թէքէեան, Արեւելքի բանաստեղծը» խորագրով եւ Սաիտ Ազիզ (Ս. Ա.) ստորագրուած, ինչպէս նաեւ արաբերէն թարգմանութիւնը մեծանուն բանաստեղծին «Անունդ» քերթուածին։

ԹՐՔԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ
ՄԱԼԹԱ ԱՅՑԸ

Ընդհ. սպայակոյտի Նախագահ Մարաջախտ Ֆէվզի Չաքմաք երէկ վերադարձաւ Պուքրէշէ և աչքէ անցուց նաւատորմը, նախքան Մալթա մեկնումը։

Երկուշաբթի օր նախ պիտի մեկնին թորփիլաները, յաջորդ օր «Եավուզ»ը։ Անգլ. նաւատորմը ընդունելութեան խիստ փայլուն ծրագիր մը պատրաստած է Թրք. նաւատորմին, որու թիւին և տարողութեան համահաւասար անգլ. նաւատորմիղ մը պիտի դիմաւորէ զայն։ Անգլ. նաւատորմին մէջ գտնուող թրք. սպաները պիտի առաջնորդեն Մալթա, իրենց թուրք հիւրերը։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾ. գործավար Մուհ[illegible] համար կ'ըսուի թէ պիտի հրաժարի առողջապահական պատճառներով և անոր պիտի յաջորդէ Երզնկանի երեսփոխան Ազիզ Սամիր

ԷՆՇԻԼԳԻՒՂԻ մէջ առջի գիշեր ուղեւորատար կառախումբ մը ընդհարած է վայրաշարժի մը։ Բախումը բաւական սաստիկ ըլլալով, երկու վայրաշարժերն ու փճացուած վակոններուն ապակիները կոտրած են և համբորդ մը վիրաւորուած է։ Արկածին շուրջ քննութիւն կը կատարուի։

ՍԱՓԱՆՃԱԼԸ Հազզը նախկին [illegible]ական, յանկարծամահ եղած է։

ՕՏԱՆԱՅ. վիճակահանութեան [illegible] ոսկիի մեծ պարգեւը շահած են Ճիհանկիրի մէջ նպարավաճառի աշկերտ Եօրկի, սափրիչներու [illegible]թեան Նախագահ Իսմայիլ [illegible] և ծովային վարչութեան մէջ [illegible] 50 աշխատաւորներ։

ԴԻԶՈՒԱԾ 10 ՓԱՐԱՆԵՐԸ

Անկէ առաջ կարգ մը թերթեր գրած էին որ Աթաթիւրք կամուրջին շինութեան համար ցարդ հանրակառքի տոմսակներէն առնուած 10 փարայի յաւելումէն մէկ միլիոն 800 հազար ոսկի գոյացած է և սակայն կամուրջին շինութիւնը 2 միլիոն ոսկի արժելուն, մինչեւ որ այս գումարը գոյանայ պիտի շարունակուի գանձել այս գումարը։

Կուսակալ Մուհիտտին Իւսթիւնտաղ նամակով մը կը հերքէ այս լուրը, յայտնելով որ միայն երկու տարի գանձուած է այս յաւելումը. իսկ ներկայիս կամուրջի շինութեան համար առնուած այս 10 փարան մտցուած է ընդհանուր փոխադրական միջոցներէ գանձուած 40 փարայի կամուրջի տուրքին մէջ։ Հետեւաբար, կ'ըսէ, Քաղաքապետութիւնը 1930է ի վեր չի գանձեր այս 10 փարայի յաւելումը, որու մասին այնքան խօսեցան թերթերը։

⁂ Կուսակալը յետոյ բուռն կերպով կը քննադատէ «Աքշամ»ի քրոնիկագիր պայ Հիւսէին Ճահիտը որ յօդուածի մը մէջ անդրադառնալով այս տուրքին, Իսթանպուլի քաղաքապետութիւնը ներկայացուցած էր ինքնագլուխ հաստատութիւն մը, որ ուզածին պէս տուրք կը գանձէ։ Կուսակալը յայտնելէ վերջ որ ամէն տուրք միայն օրէնքով կը գանձուի, կը վերջացնէ ըսելով.—

Աւագ պարտականութիւն կը սեպեմ բացէ ի բաց և վճռաբար յայտնելու հանրային կարծիքին թէ՝ բնաւ ասպարէզ և ապրելու հնարաւորութիւն չպիտի կրնայ տրուիլ բիւզանդական այս քաղաքին մտայնութեան։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Տ. Յուսիկ Քհնյ. Քէրէստէճեանի ձեռքով 115 քիլօ սոխ Օրթագիւղի Օժանդակէն 24 ափսէ էմայեէ։ Նոյն Օժանդակը իր ձեռքով բաժնեց երկսեռ Թոքախտաւորներուն 8 քիլօ կարագ իւղ եւ 3.5 քիլօ մեղր. իսկ կանանց Ծերանոցի պատսպարելոց 4 քիլօ շաքար։

Բերայի օժանդակը իր ձեռքով բաժնեց երկսեռ Թոքախտաւորներուն և այր ծերերուն 6 քիլօ և 125 կրամ կարագ իւղ։

Օժանդակ Ֆէրիգիւղի 100 ոսկի, Ազնուուհի Վարդուհի Տօքթորեան 2 ոսկի, Տիար Սմբատ 6 15 ոսկի փոխան ծաղկեպսակի, Տիար Սուգիասեանի մահուան առթիւ։

Տիկին Տիրուհի Ալթըփարմաքեանէ 5 ոսկի իր զաւկին ամուսնութեան առթիւ։

ԹՕՔԱԹԼԸԻ
ՊԷՅՕՂԼՈՒԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ ՎԵՐԱԲԱՑՈՒԱԾ

ԹՕՔԱԹԼԸ
Հանրածանօթ հաստատութեան Պէյօղլուի մասնաճիւղը վերաբացուած է
ՓԱԹԻՍԸՐԻԻ ԵՒ ՇԱՔԱՐԵՂԷՆԻ
Ծիւղին մասնաւոր խնամք տարուած է նոր կազմակերպութեամբ մը և օժանդակութեամբ Իսթանպուլի ամենակարող վարպետներու ։
ՀԱՐՍՆԻՔԻ ԵՒ ՆՇԱՆՏՈՒՔԻ
Յանձնարարութիւններ մասնաւոր խնամքով կը կատարուին։
ՃԱՇԱՐԱՆԻ բաժինին մէջ համեղ կերակուրներ և ըմպելի։
ՊԱԼԱԼԱՅՔԱՅԻ ծանօթ երգչախումբը կը նուագէ ամէն իրիկուն։

ՓՈՔՐ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԻ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ
ՏՆՏԵՍ. ԳՈՐԾԱՎԱՐԻՆ ՃԱՌԸ

Փոքր ճարտարարուեստի և ձեռական արհեստներու համաժողովը նախընթաց օր գումարուեցաւ Անգարայի մէջ, տնտես. գործավար Ճէլալ Պայարի նախագահութեամբ։

Ներկայ էին 180 պատուիրակներ և բազմաթիւ երեսփոխաններ։ Տնտես. գործավարը կատարելով ժողովին բացումը, արտասանեց կարեւոր ճառ մը։

Երբ, տնտես. գործավարութեան բարեկարգման լծուեցանք, ըսաւ, չի մոռցանք հիմնել մասնաւոր գիւան մը փոքր ճարտարարուեստին համար։ Այս մարզին մէջ ձեռք բերուած արդիւնքները ի յայտ բերելու համար կազմակերպեցինք փոքր արհեստներու ցուցահանդէսը և հաճոյքով տեսանք ձեռք բերուած յաջողութիւնները։ Սկզբունքով պետական ենք, բայց այս պետականութիւնը հիմնուած է անհատական իրաւունքի, մասնաւոր աշխատանքի և մեկուսի ջանքերուն արժէքին վրայ։

Կը տեսնենք որ փոքր արհեստով զբաղողները դրամագլուխ չունին։ Պարտաւոր ենք գոնէ դիւրաւ վարկ գտնել անոնց, իբր այդ՝ պիտի հիմնուի կեդր. դիւան մը որ պիտի զբաղի փոքր արհեստներու ճարտարարուեստով և պիտի վարէ այս գործը։ Մեր քաղաքականութիւնը շինարար է և ստեղծիչ։

Տնտես. գործավարը իր ճառին մէջ պարզեց նաեւ փոքր արհեստներու պաշտպանութեան օրինագիծը։ Ըսաւ թէ փոքր արհեստներու մէջ աշխատող աշկերտները և գալֆաները չահատուրքէ զերծ պիտի ըլլան և ժողովրդական դրամատունը պիտի ապահովէ անոնց հարկ եղած վարկը։

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ
ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԵԱՆ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ
ԵՒ ՊԱՇՏՕՆ

Ղալաթիոյ Թաղ. Խորհուրդը ի գիտութիւն կը ծանուցանէ թէ՝ երջանկայիշատակ Տ. Ներսէս Վարժապետեան Պատրիարքի վախճանման 52րդ տարելիցին առթիւ, Ս. պատարագ և պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի օր, 15 Նոյմ. նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր որ պիտի քարոզէ։

Երգեցողութիւնք տեղի պիտի ունենան Երաժշտասիրաց Միութեան ամբողջական կազմին կողմէ, մասնակցութեամբ երգեհոնի։

Սկզբ. ժամերգութեան ժամը 8ին, Ս. պատարագ ժամը 10ին։

⁂ Վարժարանին հին և նոր սաները կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ սոյն հոգեւոր հանդիսութեան ի յարգանս Կրթական Յարկը կերտողի յիշատակին։

(Կ.իւ Թաղ. Խորհրդոյ)

ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ
ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ

Դպրաց դասու հաստատութեան 217րդի և «ԳՈՂԹԱՆ» երգչախումբիս հիմնարկութեան 12րդ կրկնակ տարեդարձներուն առթիւ, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի Գեր. Տ. Զարմայր Վրդ. Կէօզիւբեանի կողմէ, Աթոռանիստ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, այս կիրակի 15 Նոյեմբեր։

Յաւարտ Ս. Պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի դասուս հանգուցեալ դպրապետներու, երաժշտապետներու, դպիրներու և համայն սատարողներու հոգիներուն հանգստեան համար։

Երգեցողութիւնք պիտի կատարուին բազմաձայն Կոմիտասեան ՆՈՐ եղանակաւ՝ «ԳՈՂԹԱՆ» Երգչախումբիս կողմէ։

Այս առթիւ կը հրաւիրուին դասուս համակիրները ներկայ գտնուելու սոյն հոգեւոր հանդէսին։

Սկզբն. ժամերգ. 8, Ս. Պատարագ 9,30։

Ընդունելութիւնք պիտի կատարուին դպրաց դասուս հիւրասրահը։

ԿՆԻՔ՝
Դպրաց Դասու

ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ
ՊԱՏԱՐԱԳԸ
Ս. ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Պէյօղլուի Թաղ. Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ, Բանկալթիի Ս. Եկեղեցւոյն «Լուսաւորիչ» երգչախումբի 7րդ տարեդարձի հանդիսութիւնները տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ կիրակի, 15 Նոյ. Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ։

Արարողութեանց պիտի նախագահէ Թաղիս քարոզիչ Բարձր. Տ. Գէորգ Ս. Արքեպս. Արսլանեան, Ս. պատարագը պիտի մատուցանէ Արժ. Տ. Սերովբէ Ա. Քհնյ. Պալըմաեան, և Ս. պատարագի երգեցողութիւնները պիտի կատարուին բազմաձայն, Լուսաւորիչ երգչախումբին կողմէ։

Սկզբ. ժամերգութեան ժամ 8, Ս. Պատարագ 10։

ՓՆՏՌԵՑԷՔ ԲՈԼՈՐ ՑՐՈՒԻՉՆԵՐԷՆ
ՆՈՐ ՅՈՅՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻՆ 83րդ
ԹԻՒԸ ՃՈԽ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

ՍԱՐԱՅ սինեման կը ներկայացնէ
Պատերազմէն առաջ Ռուսիոյ մէջ Ցարական վերջին շրջանէն առնուած հոյակապ գլուխ գործոց մը
ՎՈԼԿԱ ԲՈՑԵՐՈՒ ՄԷՋ
Ֆրանսերէն մեծ ֆիլմ
Գլխաւոր դերակատարներն են՝ Տանիէլ Տարիէօ, Ալպէր Փրէժան
Նաթալի Քովանքօ. Ինքիժինոֆ և Տօնի քազաքներ
Յաւելուածաբար՝ Ֆօքս ժուռնալ

ՍԱՔԱՐԻԱ (նախկին Էլհամպրա)
ՍԻՆԵՄԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ
ԿԱՊՈՅՏ ՎԱԼՍԵՐ
Գունաւոր չքեղ ֆիլմը որուն այնքան կը սպասուէր
Դերակատարներ՝ ՍԹԷՖԻ ՏԻՒՆԱ գրաւիչ աստղը
ՉԱՐԼԶ ԳՕԼԻՆՍ Նիւ Եօրքի գեղեցիկ պարողը
Երաժշտութիւն, պարեր... և գեղեցիկ նիւթ մը։

Յաջողութեան և գեղեցիկ ֆիլմերու մրցանակը միշտ
ՄՕՏԷՐՆ ՍԻՆԷՄԱՅԻՆՆ Է
որ կը խլէ և որ նոյնպէս այս շաբթուան համար
բացառիկ յայտագիր մը ընտրած է
ԱՆՆԱ ՔԱՐԷՆԻՆ
Թոլսթոյի գլուխ գործոցը, սիրուած դերասանուհի Կրէթա
Կարպոյի մասնակցութեամբ եւ
ՔԱՋ ՁԻԱՒՈՐԸ
ՄՈՒՏՔ 15 ՂՐՈՒՇ

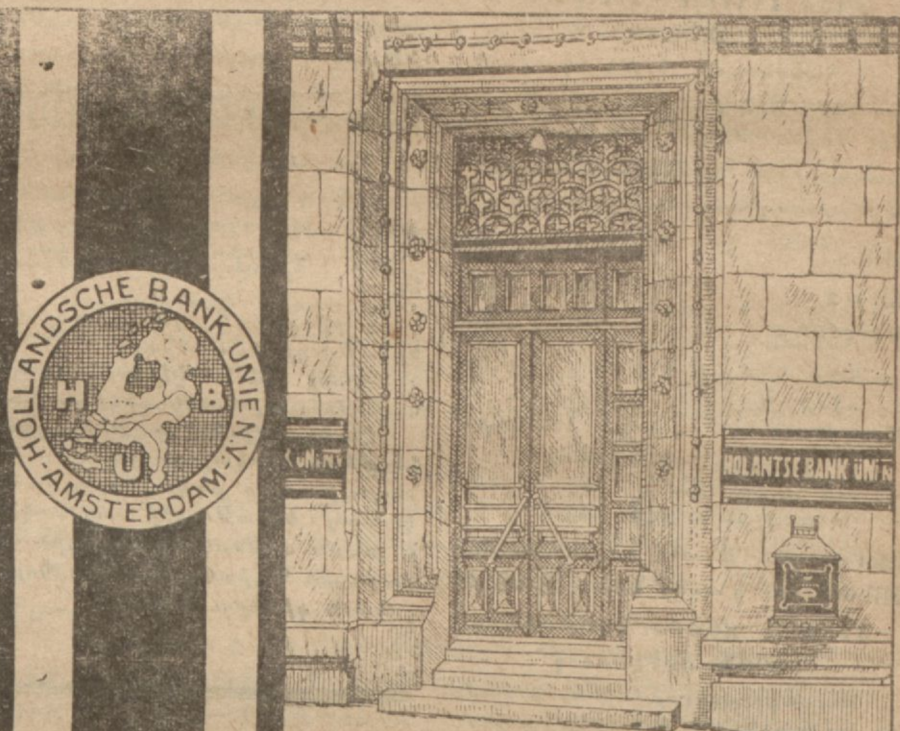

Աւանդ դրուած դրամներու համար նպաստաւոր պայմաններ
դրամի շահագործման համար օգտակար տեղեկութիւններ
վարձու դրամարկղներ
Ամբողջ օրը բաց է առանց ընդհատման

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի — Թիւ 13 —

ՀԱՆԳՍՏԱԲՈՒԺՈՒՄ

ԱԼՏԸԶ ՀԸՔՍԼԻ

— «Թի ամօ փաջամէնթէ.... թէզօրօ, ամէրօ, քիւէրօ» (Կը սիրեմ քեզ խենդի պէս.... գանձս.., սէրս..., հոգիս...)

Իտալերէնով արտասանուած իր սէրը քիչ մը աւելի զօրաւոր և խորունկ կը թուէր ըլլալ։ Օտար լեզուով նկարագրուած բաներ իրենք ալ որոշ օտարութիւն կը ստանան,

— «Ամամի, Մօրրա. ամամի, ամի իւն փօ» (Սիրէ՛ զիս, Մուարա, սիրէ՛ զիս, սիրէ՛ զիս քիչ մը) կը պնդէր։ Քիչ մը, Մուարա՛, կը սիրե՞ս զիս քիչ մը։

Մուարա բացաւ աչքերը և անոր նայեցաւ։ Յետոյ, արագ շարժումով մը, բռնեց Թօնինոյի դէմքը, իր երկու ձեռքերով, վար քաշեց զայն և բերնէն համբուրեց։

— Այո, մրմնջեց, կը սիրեմ քեզի։

Յետոյ, մեղմօրէն, հեռացուց զայն իրմէ։ Թօնինօ կ'ուզէր կրկին համբուրել զայն։ Բայց Մուարա գլուխը ցնցեց և բաժնուեցաւ։

— Ո՛չ, ոչ, ըսաւ վճռական աղերսով մը։ Մի՛ պղտորէք զայն հիմա։

Օրերը, տաք ու ոսկեայ, անցան։ Ամառը մօտեցաւ։ Իրիկուան զովին մէջ աներեւոյթ սոխակները երգեցին։

— «Լ'ուսինեօլօ», մրմնջեց ինքզինքին Մուարա, ունկնդրելով անոնց երգը։ «Լ'ուսինեօլօ», նոյն իսկ սոխակները իտալերէնով աւելի նրբօրէն կը գեղգեղէին։

Արեւը մարը մտած էր։ Անոնք նստած էին պարտէզին ծայրը, ամառանոցին մէջ, մթնող բնութիւնը դիտելով։ Ճերմակ պատերով ագարակները և զառիվարին վրայ գտնուող վիլլաները զարմացնելու չափ յստակօրէն կը նըշմարուէին ձիթենիներու մթնշաղին մէջէն, կարծես տարօրինակ և նոր նշանակութեամբ մը ծանրաբեռնուած։ Մուարա հառաչեց.

— Այնքա՜ն երջանիկ եմ։

Թօնինօ սիրուհիին ձեռքը սեղմեց։

— Ծիծաղելիօրէն երջանիկ, աւելցուց ան։

Վասն զի, վերջապէս, կը խորհէր թէ ծիծաղելի էր որոշ պատճառ մը չունենալով հանդերձ երջանիկ զգալ։ Ճօն Թարվին սորվեցուցած էր իրեն երեւակայել թէ մարդ կրնար երջանիկ ըլլալ միայն երբ «հետաքրքրական» (իր բառն էր) բան մը կ'ընէր կամ կը գործակցէր «արժանաւոր» անձերու։ Թօնինօ, փա՜ռք Տիրոջ, մասնաւոր մէկը չէր։ Եւ «փիքնիքներ» սարքելն ալ, ըստ Ճօնի բառին, նշանակութեան արժանի «հետաքրքրական» մեծ բան մը չունէր, ոչ ալ կը խօսէին տարբեր տեսակ ինքնաշարժերու յարաբերական արժանիքներուն մասին. ոչ կ'ուսուցանէր անոր՝ ինքնաշարժ վարել, ոչ գնումի ելած էր, ոչ հիւրանոցին համար նոր վարագոյրներուն մասին կը վիճաբանէր, այլ նստած ամառանոցին մէջ ոչինչ կ'ընէր։ Եւ ատոր հակառակ, կամ այդ իսկ պատճառաւ, աննախընթաց երջանկութեամբ մը լեցուած էր։

— Ծիծաղելիօրէն երջանիկ, կրկնեց ան։

Թօնինօ համբուրեց զայն։

— Ես ալ, ըսաւ։

Եւ, ո՛չ իբր պարզ քաղաքավարութիւն։ Ըստ իրեն, Մուարաի հետ իրապէս երջանիկ էր։ Մարդիկ կը նախանձէին երբ հիանալի ինքնաշարժին մէջ կը բազմէր անոր քովիկը։ Այնքան սիրուն և վայելուչ էր Մուարա, և այնքա՜ն օտար։ Ան հպարտ էր հոն-հոն անոր հետ պտտելուն համար։ Եւ յետոյ ծխատուփը ոսկեպատ, ակռա-կոթով զաւազանը զոր նուէր ստացած էր անկէ ծննդեան տարեդարձին։ Անկէ զատ, իրապէս շատ կը սիրէր զայն, իրօք. տարօրինակ ձեւով մը, շատ սիրահարած էր անոր։ Պարապ տեղը չէր որ բռնած և գրկած էր զայն որոտումի գիշերուան մէջ։ Այդ խորունկ և կերպօտ գուրգուրանքը — յանկարծ ծնած գիշերէն ու իրենց տաքուկ, կոյր հպումէն — դեռ կը մնար իր մէջ, կը մնար նոյնիսկ երբ անոր յարուցած ֆիզիքական ցանկութիւնները փոխանորդաբար գոհացուած էին։

(Շար.)

ԼՈՅՏ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՏԱԼՄԱՑԻԱ

Դշ., 18 Նոյ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա. Գոսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրա-յիլ։

ՔԻՐԻՆԱԼ

Եշ. 19 Նոյեմ. ժամը 20ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ԻԶԷՕ

Եշ., 19 Նոյմ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ. Վառնա, Գօսթանցա, Օտեսա, Պաթում. Տրապիզոն, Սամսոն, Վառնա, Պուրկազ։

ԱԼՊԱՆՕ

Շբ. 21 Նոյմ. ժամը 17ին դէպի Սելանիկ. Միտիլլի, Իզմիր. Փիրէ, Փաթրաս, Պրինտիզի, Վենետիկ. Թրիէսթէ։

ԳԱՄՓԻՏՕՅԼԻՕ

Բշ., 23 Նոյմ. ժամը 12ին դէպի Իզմիր Սելանիկ, Փիրէա, Փաթրաս, Նափօլի, Մարսիլիա, Ճենովա։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյտ Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալութեան. Մերքէզ. Ռըխթըմ խան, Կալաթա Թէլէֆօն 44877 8 9 և կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Սէրայ Թէլ. 44656։

Գործակալութիւնս հոլանտական շոգենաւային ընկերութեան միջոցաւ եւ կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է, «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներուն» համար ապրանքներ ընդունիլ և փոխարէն ուղղակի քօնոսման տալ։

DEUTSCHE LEVANTE LINIE
G. M. B. H.
HAMBURG

Deutsche Levante-Linie Hamburg A-G, Hamburg.
Atlas Levante-Linie A-G.
Bremen

Կանոնաւոր երթեւեկ Համպուրկի, Պրէմի, Անվերսի, Պոլսոյ Սեւ ծովու միջեւ և վերադարձ, Համպուրկէն, Պրէմէնէն, Անվէրսէն, և Պոլիս սպասուած շոգենաւեր։

Milos	»	այժմ Պոլսոյ մէջ
Morea		Նոյ. 14ին
Macedonia		Նոյ. 16ին

[illegible]

Macedonia	» Նոյմ. 18—20ին

[illegible]

Պոլսէն դէպի Համպուրկ Պրէմ. Անվէրս և Ռոթէրտամ

Mel	բեռ կ'առնէ Նոյ. 1—13ին
Kilios	բեռ կ'առնէ Նոյ. 18—20ին

ՕԴԱՅԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ «ԿՐԱՖ ԾԷՓԼԻՆ»ով

Ուղղակի քօնէսոմաններ և ճամբու տոմսակներ, աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

Աւելի կարգի տեղեկութեանց համար դիմել Տէօյչ Լէվանթ Լինի Թուրքիոյ շոգենաւային գործակալութեան Ղալաթիա. Ցովակիան խան, հեռ. 40319.—40764

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, մաքսատան դէմը՝ Խիւտավէնտիկեար խան, Թէլէֆօն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Ռօթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Oan mades	բեռ կ'առնէ	9—14 Նոյ.
Hercules	»	16—20 Նոյ.
Trajanus	»	21 28 Նոյ.
Hermes	»	26—30 Նոյ.

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հռենոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Hercules	Նոյ. 9ին
Tiberius	Նոյ. 19 ին
hermes	Նոյ. 26ին

Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում

Satirnus	Նոյ. 11ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքոհամայի, Քօպի, Տէյրէնի, Զինկթաոյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկապուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բոռթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ։

Պիրէոս, Մարսիլիա, Պարչելոնա, Վալէնսիա, Լիվրբուլ և Կըլասկօ։

Lima Maru	Նոյ. 12ին
Toyooko »	Դեկտ. 18ին

Compagnia Italiano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսեր աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Ջրի ուղեւորութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պատուգիկ սենեակներ և պահարաններու առաքումներով ապահովութիւնը կ'առանձնէ

Հարիւրին 5 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ Կալաթա, Խիւտավէնտիկեար խան,

Ընկերութիւնը որ Սիթ ընկերութեան ներկայացուցիչն է. Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

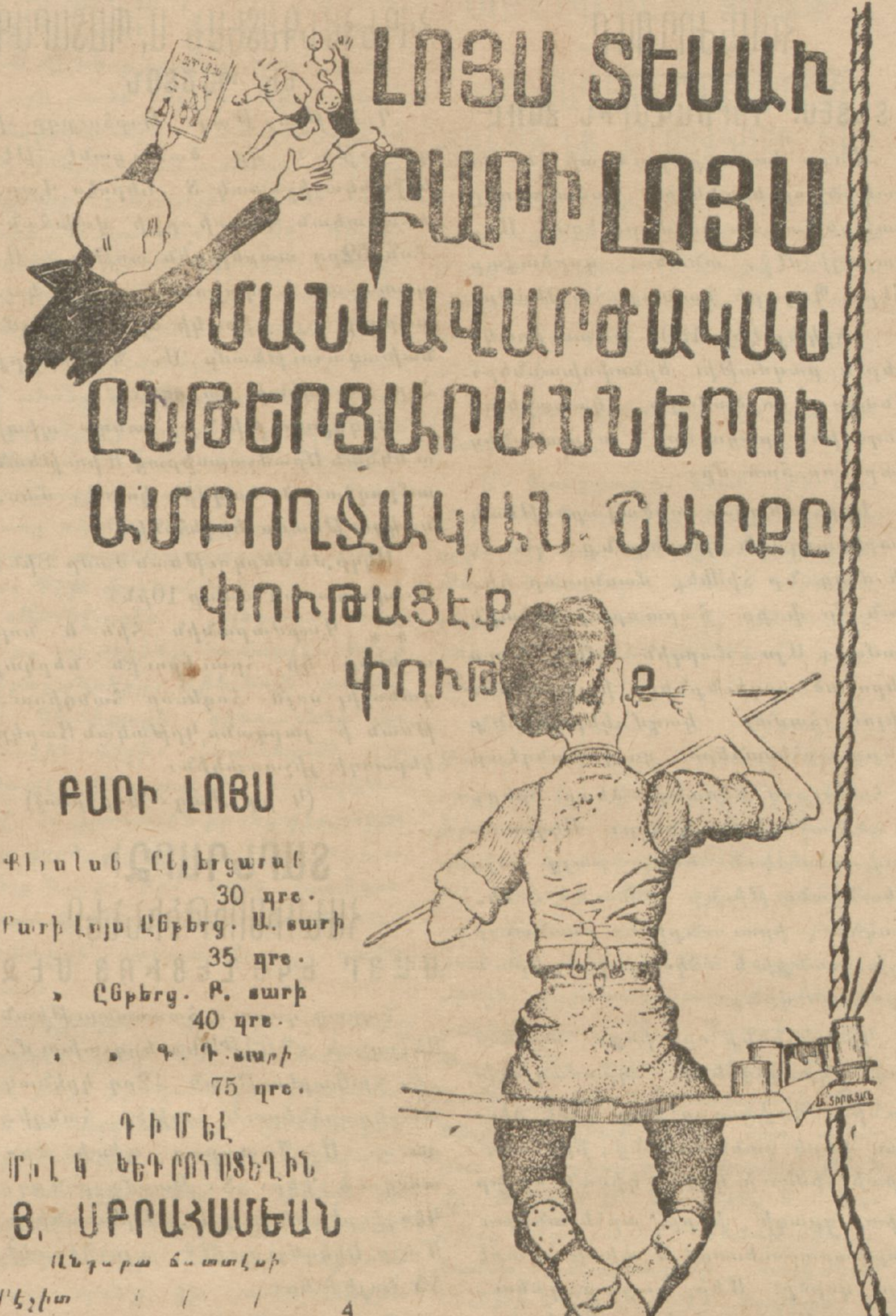

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՇԱՐՔԸ

ՓՈՒԹԱՑԷՔ ՓՈՒԹ Ք

ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ

[illegible] 30 ղրշ.
Բարի Լոյս Ընթերց. Ա. տարի 35 ղրշ.
» Ընթերց. Բ. տարի 40 ղրշ.
» » Գ. Դ. տարի 75 ղրշ.

ԴԻՄԵԼ
[illegible]
Յ. ՍԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
Անդարա Ճատտէսի
Բէչիթ [illegible] 4

ԲԱՍԹԻԼ ՖՕՌ
ԳՈՐԾԱԾՈՂՆԵՐԸ

PASTIL FOR PASTIL FOR PASTIL FOR PASTIL FOR PASTIL FOR
PASTIL FOR
PASTIL
FOR
BRONŞİT NEZLE ÖKSÜRÜK ve BOĞAZ HASTALIKLARINA KARŞI EN MÜKEMMEL MÜSTAHZARDIR
RADYOLİN FABRİKASI MÜSTAHZARATINDAN

Պոլսոյ Քաղաքապետական թատրոն

ՏՐԱՄԻ ԲԱԺԻՆԸ ԹԷՓԷՊԱՇԸԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Այս գիշեր ժամը 20ին

Այսօ թագըմը արասընտա

ՕՓԷՐԷԹԻ ԲԱԺԻՆԸ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Այսօր ԳԻՇԵՐ ժամը 20.30ին

Մասքարա

Անքուն անցուցած գիշերներ

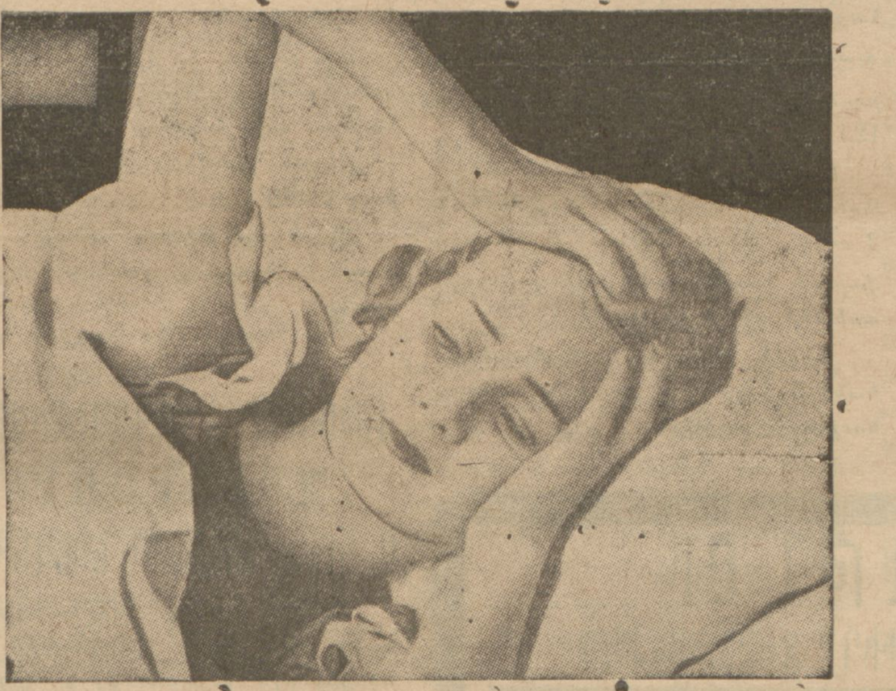

Մի՛ մոռնաք միշտ քանի մը քաշէ ԿՐԻՓԻՆ պահել ձեր տան մէջ, գործածելու համար գիշերը յանկարծ բռնեն ակռայի և գլխու ցաւերը, առանց սիրտին դպչելու և ստամոքսն ու երիկամները յոգնեցնելու։

GRİPİN

ՌԱՏԻՕԼԻՆ

Պայանը այնքան գոհ է ՌԱՏԻՕԼԻՆԷն որ չի կրնար ուրիշ ո և է ատամի խիւս գործածել ։ Եթէ կ'ուզէք ունենալ մարգարիտի նման մակ, փայլուն, գեղեցիկ և առողջ ակռաներ, դուք ալ միշտ ՌԱՏԻՕԼԻՆ գործածեցէք մի մոռնաք որ հարկ է օրական երկու անգամ, առաւօտ իրիկուն, խոզանակել ձեր ակռաները։

RADYOLİN

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ)(153)(

ՄԻՇԵԼ ԶԵՎԱՔՕ

ԻԶԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

▼▼▼▼

ԼԵ.

ՈՃԻՐԻՆ ՍՐՏՈՒՆ

Փողոցին մէջ տեսան չորս ստուերներու սահիլը Սէն Փօլ ապարանքի մեծ դուռնէն. որ ետ գոցուեցաւ։

— Անո՞նք են, հեւաց Կրէնկօնէօր։ Ժամանակին հասանք:

— Ցա՛ռ, ըսաւ ասպետը ակռաներուն մէջէն։

Դրան առջեւ հասան։ Կրէնկօնէօրի պնդումներուն վրայ Բասսեւան քիչ մը հեռուն կեցաւ, և խաղաթուղթերու նկարիչը առանձին յառաջացաւ բանակցելու համար յառաջապահ պահակին հետ։

— Բասսեւան, որ անհամբերութենէն ինքզինքը կ'ուտէր, լսեց որ ցած ձայնով խօսքեր կը փոխանակուին. Ցետոյ տեսաւ Կրէնկօնէօրի դէպի իրեն գալը։

— Ներս կը մտնենք այնպէս չէ՞, հարցուց ասպետը հեւալով։

— Ո՛չ, պատասխանեց Կրէնկօնէօր խուլ ձայնով մը, կարգախօսը փոխուած է։

— Անէ՛ծք։

ԻԹ.

ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

— Ժան Սան Բէօր ցերեկուընէ իր նախզգուշութիւնները ձեռք առած էր։

— Ընթերցողին ցոյց տուինք արդէն այն երկու հանգամանքները, զորս Պուրկոնի դուքսը կը կրէր իր վրայ։ Այսինքն ուժը և խորամանկութիւնը:

— Ժան Սան Բէօր Արմանեաքի հետ իր ունեցած տեսակցութենէն վերջ, տակաւին խռոված Օտէթի իրեն ուղղած որդիական սիրոյ ժպիտէն, գնաց գտաւ Թագուհին։

— Այս գիշեր, ըսաւ, ձեզ կ'ազատեմ փոքրիկ Թագուհիէն։

— Իզապօ ուշադրութեամբ մտիկ ըրաւ, հաւանութիւն յայտնեց ծրագրին և բնաւ չկասկածեցաւ որ Պուրկոնի դուքսը իր անձնական սիրոյն հաշւոյն է որ կը գործէր,

Իր տարփասէր զգացումներէն տարուած, Իզապօ տեսակ մը հիացում զգաց Ժան Սան Բէօրի հանդէպ.

Օռլէանի սպանութենէն վերջ Օտէթի սպանութի՛ւնը

Արդեօք Ժան Սան Բէօրի մէջ իր գուշակած առիւծը արթննալու՞ վրայ էր

—Բասավան մեռած է, ըսաւ Թագուհին ինքնիրեն մեքենաբար, իբր թէ իր մտածումները ամփոփելու համար։

Ինչո՞ւ համար Իզապօ մտածեց Բասավանի վրայ:

Արդեօք արդէն իսկ տարտամօրէն կազմա՞ծ էր ծրագիր մը որուն գործադրութիւնը պիտի յանձնէր ասպետին։

Ինչ որ ալ ըլլայ, Բասսեւան մեռած ըլլալով, Թագուհին բնականաբար դարձեալ Ժան Սան Բէօրի կը դառնար։

Միմիայն, Թագուհին կատարելագործեց երեք կէտերու վրայ յարձակումը։

— Երեք կարելի օգնութիւն կայ, մտածեց Իզապօ, փոքրիկ Թագուհիին համար

Նախ՝ պահակները զորս խենդ Թագաւորը տուած է անոր, յետոյ շունը, վերջապէս դուքսէն գալիք օգնութիւնը։

—Գալով Օնորէ տը Շանտիվէօի. Ժան սան Բէօ մարդիկը պիտի լեցնէին անոր գործը։

— Դուքսէն գալիք ամէն անակնկալ օգնութ դէմ, բաւական էր միջոց մը, Թագուհին հրամայ որ իրիկուան ժամը տասներէկէն սկսեալ կարգա փոխուի Սէն-Բօլ Ապարանքի բոլոր դուռները՝ պէս որ ո՛չ ոք կարենայ ներս մտնել։

—Բացառութիւն պիտի ըլլար Ժան սան Բէօ չորս մարդոցը համար։

Գալով Մաժօռին, որովհետեւ շունը սովորութ ունէր ամէն օր իրիկուան դէմ Թափառիլ բակին սպասաւոր մը պիտի առեւանգէր զայն։

Հսկայ շունը մասնաւոր սէր մը ունէր խմորեղէ ներուն հանդէպ։

Իրիկուան ժամը 6ին առենները, սպասաւորը սա որ անիկա խմորեղէններու բակին մէջ կը թափ որ։

(Շար.)